

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 186/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Tiborom Šulákom, advokátom, Nám. Dr. M. Thege Konkolyho 3, Hurbanovo, proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/302/2007 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/190/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia (v petite ústavnej sťažnosti zjavne chybou v písaní uvádza sp. zn. konania najvyššieho súdu „2Cdo/190/2023“, správne má byť sp. zn. 2Cdo/190/2021, pozn.). Súčasne žiada prikázať okresnému súdu, ako aj najvyššiemu súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov a navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur od okresného súdu a 2 000 eur od najvyššieho súdu a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, rozhodovacej činnosti ústavného súdu a jeho vlastných zistení vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu v auguste 2007 domáhala náhrady mzdy pri prekážkach v práci na strane zamestnávateľa. Okresný súd rozhodol 14. decembra 2015

rozsudkom tak, že jej žalobe čiastočne vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť jej sumu 20 646,27 eur ako náhradu mzdy, vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“), rozhodujúc o odvolaní oboch strán sporu, rozsudkom sp. zn. 7Co/269/2016 z 31. mája 2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, potvrdil a v časti výroku o zamietnutí nároku na zaplatenie úrokov z omeškania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie. Spis bol okresnému súdu vrátený 19. júla 2017.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu obe sporové strany podali dovolanie a spis bol 31. mája 2018 doručený najvyššiemu súdu. Najvyšší súd však 4. júla 2019 spis vrátil bez rozhodnutia z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie; následne (11. novembra 2019, pozn.) bolo konanie o dovolaní sťažovateľky právoplatne zastavené.

5. Pred tým, ako okresný súd opätovne postúpil vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovaného, rozhodol 3. decembra 2020 o nároku na zaplatenie úrokov z omeškania. Proti predmetnému rozsudku žalovaný podal odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté.

6. Ústavný súd v súčinnosti s najvyšším súdom zistil, že najvyšší súd listom sp. zn. 2Cdo/50/2021 zo 17. mája 2021 znova vrátil podané dovolanie spolu so spisom okresnému súdu ako predčasne predložené. Opätovne bol spis predložený najvyššiemu súdu 15. júla 2021 a zapísaný pod novú sp.zn. 2Cdo/190/2021. Súčasne ústavný súd zistil, že najvyšší súd rozsudkom sp.zn. 2Cdo/190/2021 z 28. septembra 2023 dovolanie žalovaného zamietol a 26. októbra 2023 vrátil spis okresnému súdu.

7. Ústavný súd overením aktuálneho stavu veci zistil, že spis bol okresnému súdu vrátený 2. novembra 2023 a krajskému súdu bol 1. decembra 2023 predložený na rozhodnutie o podanom odvolaní. Táto vec je na krajskom súde vedená pod sp. zn. 7Co/124/2023 a zatiaľ nebola rozhodnutá.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu a postupom najvyššieho súdu došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu jej v bode 1 označených práv. Tvrdí, že od doručenia jej žaloby okresnému súdu ku dňu podania ústavnej sťažnosti uplynulo už 16 rokov a o časti žalovaného nároku stále nie je právoplatne rozhodnuté. Okresnému súdu vytýka, že od podania dovolania v roku 2017 vec postúpil najvyššiemu súdu na rozhodnutie až v roku 2021. Najvyšší súd podľa jej názoru vec neprimerane zdržuje, keď o podanom dovolaní nerozhodol ani po vyše dvoch rokoch od predloženia mu veci, resp. štyroch rokoch od podania dovolania žalovaným. Zdôrazňuje, že následkom odvolania, ktoré podal žalovaný proti rozsudku z 3. decembra 2020, bude vec ešte potrebné predložiť krajskému súdu a je predpoklad, že dôjde k ďalšiemu predĺženiu konania. Tiež uvádza, že ústavný súd už rozhodoval o porušení jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote (nálezom sp. zn. II. ÚS 157/2020 zo 7. júla 2020), ale napriek príkazu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov sa v postupe okresného súdu naďalej vyskytujú zbytočné prieťahy.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné priet'ahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

II.1. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu:

11. Sťažovateľka už pred ústavným súdom namietala priet'ahy v napadnutom konaní, a to skoršou ústavnou sťažnosťou doručenou 29. novembra 2019, o ktorej bolo rozhodnuté nálezom č. k. II. Ú 157/2020-30 zo 7. júla 2020, právoplatným 2. augusta 2020, v ktorom ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/302/2007, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur a náhradu trov konania.

12. Z § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

13. Pokiaľ sťažovateľka aktuálne prejednávanou ústavnou sťažnosťou, podanou ústavnému súdu 8. augusta 2023 (teda po 2. auguste 2020, keď nadobudol právoplatnosť nález ústavného súdu č. k. II. Ú 157/2020-30 zo 7. júla 2020), namieta porušenie v bode 1 označených práv postupom

okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/302/2007 bez časového obmedzenia, teda aj v období do právoplatnosti spomenutého nálezu ústavného súdu, prejednaníu ústavnej sťažnosti v tejto časti bráni prekážka *rei iudicatae*. Predmetnú prekážku založil predošlý právoplatný nález ústavného súdu vo veci sťažovateľky sp. zn. II. ÚS 157/2020 (pozri bod 11 tohto uznesenia).

14. Vzhľadom na skutočnosť, že prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch, ústavná sťažnosť sťažovateľky je v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/302/2007 v období do 2. augusta 2020 neprípustná podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd zistil, že aj v prevyšujúcej časti, teda v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. Ú 157/2020, je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

16. Z ústavnej sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v priebehu napadnutého konania v období od právoplatnosti spomínaného nálezu rozhodol rozsudkom z 3. decembra 2020 aj o nároku na zaplatenie úrokov z omeškania a následne postúpil vec najvyššiemu súdu (15. júla 2021) na rozhodnutie, takže v čase podania ústavnej sťažnosti bol na vec sa vzťahujúci súdny spis mimo dispozície okresného súdu. Aj keď okresnému súdu možno vytknúť pochybenie, že najvyšší súd mu opakovane vrátil spis ako predčasne predložený, nie je možné tento postup posudzovať v konaní o tejto ústavnej sťažnosti, keďže bola ústavnému súdu doručená až dva roky po tom, čo k nemu došlo.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím ešte pred doručením aktuálne prerokovanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky, a preto už nemohol v čase doručenia ústavnej sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľkou označené práva.

18. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

19. Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 8. augusta 2023, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2. K namietanému porušeniu práv postupom najvyššieho súdu:

20. Záver prijatý v predchádzajúcich bodoch platí aj o ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní.

21. Vo vzťahu k namietaným prietahom na najvyššom súde ústavný súd dáva do pozornosti, že dovolací súd preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu v medziach podaného dovolania a v intenciách dovolacích dôvodov na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v celom súdnom konaní, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Z uvedeného teda priamo vyplýva zvýšená faktická a časová náročnosť rozhodovania dovolacieho súdu. Ako podstatné k dovolaciemu konaniu treba uviesť aj to, že primárnou úlohou najvyššieho súdu ako najvyššej súdnej autority v krajine (spolu s ústavným súdom z hľadiska jeho postavenia mimo sústavy všeobecných súdov) pri rozhodovaní o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku je v zmysle v čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku legitímne očakávanie každého, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámeč, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (I. ÚS 203/2021 – ZNaU 82/2021).

22. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľky postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože najvyšší súd ako dovolací súd (o dovolaní žalovaného) vo veci sťažovateľky rozhodol krátko po podaní ústavnej sťažnosti rozsudkom sp. zn. 2Cdo/190/2021 z 28. septembra 2023, pričom konanie na najvyššom súde trvalo približne dva roky a dva mesiace (od júla 2021 do septembra 2023). Dĺžka dovolacieho konania tak neprekročila tolerovateľnú dobu.

23. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019).

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých

je rozhodovanie podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu